

Патент қабілеттілігі мен шаруашылықта пайдалылығы мемлекеттік сынақтың немесе өтініш берушінің деректері бойынша бағаланатын өсімдіктердің тектері мен түрлерінің тізбелерін бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 2015 жылғы 29 мамырдағы № 4-2/490 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2015 жылы 30 маусымда № 11479 болып тіркелді.

"Тұқым шаруашылығы туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 1-тармағының 7-1) тармақшасына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

Ескерту. Кіріспе жаңа редакцияда - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 06.01.2022 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Мыналар:

1) осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес патент қабілеттілігі мен шаруашылықта пайдалылығы мемлекеттік сынақтың деректері бойынша бағаланатын өсімдіктердің тектері мен түрлерінің тізбесі;

2) осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес патент қабілеттілігі мен шаруашылықта пайдалылығы өтініш берушінің деректері бойынша бағаланатын өсімдіктердің тектері мен түрлерінің тізбесі бекітілсін.

Ескерту. 1-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 06.06.2024 № 190 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

2. Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіру мен қайта өңдеу және фитосанитариялық қауіпсіздік департаменті заңнамада белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін;

2) осы бұйрық Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелгеннен кейін күнтізбелік он күн ішінде оның көшірмесінің мерзімді баспа басылымдарында және "Әділет" ақпараттық-құқықтық жүйесінде ресми жариялауға жіберілуін;

3) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрлігінің интернет-ресурсында орналастырылуын қамтамасыз етсін.

3. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

міндетін атқарушы

"КЕЛІСІЛГЕН"

Қазақстан Республикасының

Қаржы министрі

_____ Б. Султанов

2015 жылғы 29 мамыр

Қазақстан Республикасы

Ауыл шаруашылығы

министрінің міндетін

атқарушының

2015 жылғы 29 мамырдағы

№ 4-2/490 бұйрығына

1-қосымша

Патент қабілеттілігі және шаруашылықта пайдалылығы мемлекеттік сынақтың деректері бойынша бағаланатын өсімдіктердің тектері мен түрлерінің тізбесі

Ескерту. Тізбе жаңа редакцияда - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 06.06.2024 № 190 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Дақылдың атауы	Латынша атауы
1	2	3
1-тарау. Дәнді дақылдар		
1.	Егістік қарақұмық	Fagopyrum esculentum Moench
2.	Жүгері	Zea mays L.
3.	Жалаңаш дәнді сұлы	Avena nuda L.
4.	Егістік сұлы	Avena sativa L.
5.	Кәдімгі тары	Panicum miliaceum L.
6.	Жұмсақ бидай	Triticum aestivum L.
7.	Қатты бидай	Triticum durum Desf
8.	Тургидум бидайы	Triticum turgidum L.
9.	Егістік күріш	Oryza sativa L.
10.	Дақылдық қара бидай	Secale cereale
11.	Дәнді құмай жүгері	Sorghum bicolor (L.) Moench
12.	Тритикале	Triticosecale
13.	Жаздық арпа	Hordeum vulgare L.
2-тарау. Дәнді-бұршақты дақылдар		
14.	Егістік асбұршақ	Pisum sativum L. sensu lato
15.	Дақылдық ноқат	Cicer arietinum L.
16.	Кәдімгі үрмебұршақ	Phaseolus vulgaris L.
17.	Дақылдық жасымық	Lens culinaris Medik

3-тарау. Майлы дақылдар		
18.	Ақ қыша	<i>Sinapis alba</i>
19.	Көгілжім қышасы	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern. et Coss.in Czern
20.	Майлы зығыр	<i>Linum usitatissimum</i> L. var. <i>intermedia</i> Vav. et. Ell.
21.	Біржылдық күнбағыс	<i>Helianthus annuus</i> L.
22.	Рапс	<i>Brassica napus</i> L. ssp. <i>Oleifera</i> (Metzg.) Sinsk.
23.	Бояулы мақсары	<i>Carthamus tinctorius</i> L.
24.	Дақылдық соя	<i>Glycine max</i> (L.) Merr
4-тарау. Көкөніс және бақша дақылдары		
25.	Кәдімгі қарбыз	<i>Citrullus lanatus</i> (Thund.) Matsum. et.Nakai
26.	Кәдімгі қауын	<i>Cucumis melo</i> L.
27.	Ақ қауданды қырыққабат	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> L. Alef. var.
28.	Қызыл қауданды қырыққабат	<i>Brassica oleracea</i> L.convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>rubra</i> L.) Thell.
29.	Савой қырыққабаты	<i>Brassica oleracea</i> L. convar. <i>capitata</i> (L.) Alef. var. <i>sabauda</i> L.
30.	Түсті қырыққабат	<i>Brassica oleracea</i> L.convar <i>botrytis</i> (L.) Alef.var. <i>botrytis</i> L
31.	Картоп	<i>Solanum tuberosum</i> L.
32.	Асханалық сәбіз	<i>Daucus carota</i> L.
33.	Шалғам	<i>Raphanus sativus</i> L. var. <i>oleiformis</i> Pers
34.	Шалқан	<i>Brassica rapa</i> L.
35.	Асханалық қызылша	<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>vulgaris</i> var. <i>conditiva</i> Alef.
36.	Ірі жемісті асқабақ	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.
5-тарау. Техникалық дақылдар		
37.	Қант қызылшасы	<i>Beta vulgaris</i> L. ssp. <i>Vulgaris</i> var. <i>altissima</i> Doell
6-тарау. Талшықты дақылдар		
38.	Мақта	<i>Gossypium</i> L.
7-тарау. Мал азықтық дақылдар		
39.	Ақбас түйежоңышқа	<i>Melilotus albus</i> Medik.
40.	Еділ түйежоңышқасы	<i>Melilotus wolgicus</i> Poir.
41.	Сарыбас түйежоңышқа	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Desr.
42.	Тісті түйежоңышқа	<i>Melilotus dentatus</i> (Waldst. et Kit.) Pers.
43.	Тар жапырақты еркекшөп	<i>Agropyron desertorum</i> (Fisch. ex Link) Schult

44.	Кең жапырақты еркекшөп	Agropyron pectiniforme Roem. et. Schult.
45.	Қылтанақсыз арпабас	Bromus inermis Leyss.
46.	Тік арпабас	Bromus arvensis L
47.	Жоңышқа	Medicago L.
48.	Судан шөбі	Sorghum ×drummondii (Steud.) Millsp. & Chase
49.	Эспарцет	Onobrychis viciifolia Scop

Қазақстан Республикасы
Ауыл шаруашылығы
министрінің міндетін
атқарушының
2015 жылғы 29 мамырдағы
№ 4-2/490 бұйрығына
2-қосымша

Патент қабілеттілігі және шаруашылықта пайдалылығы өтініш берушінің деректері бойынша бағаланатын өсімдіктердің тектері мен түрлерінің тізбесі

Ескерту. Тізбе жаңа редакцияда - ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 06.06.2024 № 190 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

№	Дақылдың атауы	Латынша атауы
1	2	3
1-тарау. Дәнді-бұршақты дақылдар		
1.	Маш	Vigna radiata (L.)
2.	Егістік ноғатық	Lathyrus sativus L.
2-тарау. Майлы дақылдар		
3.	Кәдімгі үпілмәлік	Ricinus communis L.
4.	Күнжіт	Sesamum indicum L.
5.	Егістік арыш	Camelina sativa (L.)
3-тарау. Көкөніс дақылдары		
6.	Көкөніс насыбайгүлі	Ocimum basilicum L.
7.	Баялды	Solanum melongena L.
8.	Асханалық тарна	Brassica napus L. var napobrassica (L) Rchb
9.	Жіңішке жапырақты қос қатар	Diplotaxis tenuifolia (L.) DC.
10.	Кәді	Cucurbita pepo L. var. giraumonas Duch.
11.	Жапырақты қырыққабат	Brassica oleracea L. var . sabellica L .
12.	Пекин қырыққабаты	Brassica rapa L. subsp. pekinensis (Lour.) Hanelt
13.	Кориандр	Coriandrum sativum L.
14.	Батун пиязы	Allium fistulosum L.

15.	Порей пиязы	Allium porrum L.
16.	Басты пияз	Allium cepa L.
17.	Шалот пиязы	Allium ascalonicum L.
18.	Мангольд	Beta vulgaris L. ssp. vulgaris var. flavescens DC. f. crispa
19.	Кәдімгі қияр	Cucumis sativus L.
20.	Егістік ботташық	Pastinaca sativa L.
21.	Самсар	Cucurbita pepo L. var. melopepo L.
22.	Бұршаққынды бұрыш	Capsicum annum L. var. grossum (L.) Sendt.
23.	Бұйра ақжелкен	Petroselinum crispum (Mill.) Nym. Ex. A.W.Hill
24.	Рауғаш	Rheum L.
25.	Шалғам	Raphanus sativus L.
26.	Жапырақты салат	Lactuca sativa L.
27.	Дақылдық балдыркөк	Apium graveolens L.
28.	Спаржалық қырыққабат (брокколи)	Brassica oleracea L. var. italica Plenck
29.	Қызанақ	Solanum lycopersicum L. var. lycopersicum
30.	Хош иісті аскөк	Anethum graveolens L.
31.	Сарымсақ	Allium sativum L.
32.	Шпинат	Spinacia oleracea L.
33.	Қымыздық	Rumex L.
4-тарау. Техникалық дақылдар		
34.	Көксағыз	Taraxacum kok-saghyz L. E. Rodin.
35.	Темекі	Nicotiana tabacum L.
5-тарау. Азықтық дақылдар		
36.	Шашақты гүлтәжі	Amaranthus paniculatus L.
37.	Түлкімасак	Astragalus valpinus
38.	Түлкі тәрізді таспашөп	Astragalus alopecias Pall.
39.	Бадам таспашөбі	Astragalus amygdalinus
40.	Шарағал таспашөбі	Astragalus globicepsBunge
41.	Буассье шытыршығы	Isatis tinctoria L.
42.	Далалық сиыржоңышқа	Vicia villosa Roth.
43.	Егістік сиыржоңышқа	Vicia sativa L.
44.	Байкал самалдығы	Polygonum divaricatum L.
45.	Жима тарғақ	Dactylis glomerata L.
46.	Жапырақсыз жүзгін	Calligonum aphyllum (Pall.) Gürke
47.	Ақ қабық жүзгін	Calligonum Leucocladum
48.	Медуза басы тәріздес жүзгін	Calligonum caput-medusae.
49.	Тікен қанатты жүзгін	Calligonum acanthopterum
50.	Қызылқұм жүзгіні	Calligonum Kzyl-kymi

51.	Ұсақ жемісті жүзгін	<i>Calligonum microcarpum</i>
52.	Кәдімгі жүзгін	<i>Calligonum commune</i>
53.	Түкті сабақты жүзгін	<i>Calligonum eriopodum</i>
54.	Лессинг қараматауы	<i>Camphorosma lessingii</i>
55.	Қамысты қосбас	<i>Phalaris arundinacea</i>
56.	Күйреуік	<i>Salsola orientalis</i> S.G.Gmel
57.	Шалғындық беде	<i>Trifolium pratense</i> L.
58.	Жатаған беде	<i>Trifolium repens</i> L
59.	Шығыс көктікені	<i>Galega orientalis</i> Lam.
60.	Көпжемісті көкпек	<i>Atriplex polycara</i>
61.	Елекшөпті қияқ	<i>Psathyrostachys juncea</i> Fisch. Nevski
62.	Түбірлі селдірек	<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) P. Beauv .
63.	Айыр пышан	<i>Lotus corniculatus</i> L
64.	Могар	<i>Setaria italica</i> L. ssp. <i>mocharium</i> Alf .
65.	Шалғындық қоңырбас	<i>Poa pratensis</i> L.
66.	Кәдімгі қоңырбас	<i>Poa trivialis</i> L.
67.	Көк шұнақ бетеге	<i>Festuca sulcata</i> (Hack.)
68.	Қызыл бетеге	<i>Festuca rubra</i> L.
69.	Шалғындық бетеге	<i>Festuca pratensis</i> Huds.
70.	Қой бетеге	<i>Festuca ovina</i> L.
71.	Түрлі жапырақты бетеге	<i>Festuca heterophylla</i> Lam.
72.	Қамысты бетеге	<i>Festuca arundinacea</i> Schreb.
73.	Өркенді суоты	<i>Agrostis stolonifera</i> L.
74.	Боз жусан	<i>Artemisia terrae-albae</i> Krasch.
75.	Жатық жусан	<i>Artemisia glabella</i> Kar. & Kir.
76.	Ащы жусан	<i>Artemisa halophila</i>
77.	Тұран жусаны	<i>Artemisa turanica</i>
78.	Африкалық тары	<i>Pennisetum glaucum</i> L.R. Br.
79.	Жатаған изен (изен, шыбықот)	<i>Kochia prostrata</i> (L.) Schrad
80.	Көгентамырсыз бидайық	<i>Agropyrum tenerum</i> Vessey
81.	Даур бидайығы	<i>Elymus dahuricus</i> Turcz. ex Griseb. Nevski.
82.	Сібір бидайығы	<i>Clinelymis sibiricus</i> L. Nevski
83.	Көкшіл бидайық	<i>Thinopyrum intermedium</i> (Host)
84.	Буданды үйбидайық	<i>Lolium hybridum</i>
85.	Көпжылдық үйбидайық	<i>Lolium perenne</i> L.
86.	Бір жылдық үйбидайық	<i>Lolium multiflorum</i> Lam. var. <i>westerwoldicum</i> Wittm.
87.	Ақ сексеуіл	<i>Haloxylon persicum</i>
88.	Қара сексеуіл	<i>Haloxylon aphyllum</i> (Minkw.)

89.	Азықтық қызылша	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> var <i>alba</i> DC
90.	Қарабаркын (шеркез)	<i>Salsola rihteri</i> Karel
91.	Сыпыртқылы құмай жүгері	<i>Sorghum technicum</i> Roshev.
92.	Қышабас	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>silvestris</i> (Lam.) Janch.
93.	Теріскен	<i>Krascheninnikovia</i> Gueldenst.
94.	Эверсман теріскені	<i>Krascheninnikovia eversmanniana</i> (Stschegl. ex Losinsk.) Grubov
95.	Шалғындық атқонак	<i>Phleum pratense</i> L.
96.	Жералмұрт	<i>Helianthus tuberosus</i> L.
97.	Жеркүнбағысы	<i>Helianthus tuberosus</i> x <i>H. annuus</i> L.
98.	Турнепс	<i>Brassica rapa</i> L. var <i>rapa</i> (L.) Thell
99.	Тұт көбелегі	<i>Bombyx mori</i> L.
100.	Шоған	<i>Salsola subaphylla</i> C.A. Mey
101.	Қонақ	<i>Setaria italica</i> (L.) subsp. <i>maxima</i> Alef.
102.	Тұт ағашы	<i>Morus</i> L.
103.	Күңгірт қызылкүрең	<i>Echinacea purpurea</i> L. Moench
6-тарау. Жеміс-жидек дақылдары және жүзім		
104.	Кәдімгі өрік	<i>Prunus armeniaca</i> L.
105.	Кәдімгі беже	<i>Cydonia oblonga</i> Mill
106.	Жүзім	<i>Vitis</i> L.
107.	Кәдімгі шиесі	<i>Prunus cerasus</i> L.
108.	Құс шиесі	<i>Prunus avium</i> L.
109.	Биік көкжидек	<i>Vaccinium corymbosum</i> L.
110.	Кәдімгі көкжидек	<i>Vaccinium uliginosum</i>
111.	Кәдімгі анар	<i>Punica granatum</i> L.
112.	Кәдімгі алмұрт	<i>Pyrus communis</i> L.
113.	Қожақат	<i>Rubus</i> L. subg. <i>Rubus</i>
114.	Көк ұшқат	<i>Lonicera caerulea</i> L.
115.	Бүлдірген	<i>Fragaria</i> L.
116.	Кәдімгі інжір	<i>Ficus carica</i> L.
117.	Кәдімгі қарлыған	<i>Ribes uva-crispa</i> L.
118.	Кәдімгі таңқурай	<i>Rubus idaeus</i> L.
119.	Шырғанақ	<i>Hippophae</i> L.
120.	Кәдімгі шабдалы	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch
121.	Шетен	<i>Sorbus</i> L.
122.	Шиесі қара өрігі (алша)	<i>Prunus cerasifera</i> Ehrh.
123.	Үй қара өрігі	<i>Prunus domestica</i> L.
124.	Ақ қарақат	<i>Ribes niveum</i> Lindl.
125.	Қызыл қарақат	<i>Ribes rubrum</i> L.

126.	Қара қарақат	Ribes nigrum L.
127.	Қара жидек	Vaccinium myrtillus L.
128.	Үй алмасы	Malus domestica (Suckow) Borkh.
7-тарау. Гүлді-сәндік дақылдар		
129.	Сүмбілшаш	Hyacinthus L.
130.	Баршынгүл	Gladiolus L.
131.	Құртқашаш	Iris L.
132.	Канна	Canna L.
133.	Клематис	Clematis L.
134.	Лилей	Hemerocallis L.
135.	Лалагүл	Lilium L.
136.	Нәркес	Narcissus L.
137.	Шұғынық	Paeonia L.
138.	Раушангүл	Rosa L.
139.	Дәрілік түймедақ	Matricaria chamomilla (L.)
140.	Жұпаргүл	Syringa L.
141.	Тагетес	Tagetes L.
142.	Қызғалдақ	Tulipa L.
143.	Кәдімгі шилен	Ziziphus sativa Gaerth
144.	Түймежапырақ	Phacelia tanacetifolia Benth
145.	Фрезия	Freesia Eckl. ex Klatt
146.	Бақытгүл	Chrysanthemum L.
147.	Үлпет	Zinnia L.
8-тарау. Жаңғақ жемісті дақылдар		
148.	Бадам	Prunus dulcis (Mill.)
149.	Грек жаңғағы	Juglans regia L.
150.	Орман жаңғағы	Corylus avellana L.
9-тарау. Орман ағаштары		
151.	Салпыншақ қайың	Betula pendula Roth
152.	Павловния	Paulownia
153.	Кәдімгі қарағай	Pinus sylvestris L.
10-тарау. Тропикалық және субтропикалық дақылдар		
154.	Банан	Musa acuminata Colla, Musa x paradisiaca L.